
УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Актуальність дослідження проблематики євроінтеграції України до Європейської Спільноти обумовлена зовнішньополітичним курсом нашої держави, новими викликами після розширення ЄС та об'єктивними реаліями регіонального і транскордонного співробітництва.

Тому, виступаючи з доповіддю на засіданні Верховної Ради України, на початку 2006 р., Президент В.Ющенко говорив: **“Наріжним каменем української зовнішньої політики стала стратегія повноцінної і повномасштабної інтеграції до Європейського Союзу... Україна бачить своє майбутнє у колі європейських країн”**[1]. Особлива увага була приділена проблематиці регіонального лідерства України[2].

Забезпечення регіональної стабільності та безпеки, активна демократизація регіону, високий рівень контролю за кордонами – важливі кроки на шляху реалізації Україною курсу на інтеграцію до ЄС. Саме тому, *актуальність статті обґрунтовується* глобальними передумовами впливу євроінтеграційного курсу на стан справ у нашій державі. Ці передумови наступні:

По-перше, місце України в геополітичному вимірі: адже вона перша в Європі за територією (603,7 тис. кв. км.), п'ята за кількістю населення (47,2 млн. чол.). По кордонах (1400 км.) наша держава межує з країнами ЄС – Польщею (542,3 км.), Словаччиною (98,7 км.), Угорщиною (135,1 км.), та Румунією (608,6 км.). На долю України припадає 40% європейських чорноземів, вона має більше як на сто років запасів залізної, марганцевої, уранових руд, та цінних мінералів, а також історичні і культурні передумови для участі у західноєвропейському економічному просторі.

Вступ в травні 2004 року десяти нових держав до ЄС і НАТО свідчить про завершення перехідного періоду пост-

---

соціалістичної трансформації і становлення нових європейських відносин. Цей процес, в силу наближення до кордонів України – вимусив визначатись з проблемою місця України в оновленій Європі. Разом з тим, геополітичні реалії не дають можливості Україні зосереджуватися лише на європейському геополітичному векторі. Визначена пріоритетність євроінтеграційного курсу України, не применшує важливість дружнього і стратегічного партнерства з Росією та поглиблення співпраці з США.

По-друге, після розширення ЄС, зона його впливу вперше наблизилась до західних кордонів України. Змінився ландшафт Європи по кордонах. Внаслідок цього Україна опинилася за штучно створеними розподільчими лініями на Європейському континенті. Так, якщо до 2004 р. Україна мала рівноправні взаємовідносини з країнами-сусідами, то після входження їх в ЄС кожна з них, по відношенню до нашої держави, виступає як складова частина надпотужного економічного блоку з населенням 325 млн. чол. і ВВП біля 9 млрд. доларів. Це також спонукає нашу державу приділяти особливу увагу євроінтеграційній проблематиці.

По-третє, відповідне послаблення зовнішньополітичного впливу Росії на Україну. Про це свідчать невдачі врегулювання придністровського конфлікту, результати виборів у Молдові та Абхазії, а також окремі протиріччя в українсько-російських відносинах. Напруга, що зародилась в 2004 р. відносно о. Тузла, переросла в 2005 р. в “газову”, “м’ясо-молочну”, “трубну” кризи, загострення відносин з Придністровською республікою[3].

Розширення ЄС й виникнення спільного українсько-євросоюзівського кордону об’єктивно зумовили для України сприятливу ситуацію, відкриваючи для неї додаткові інтеграційні можливості, враховуючи її геополітичне розташування і наявність транскордонних газових, транспортних, енергетичних артерій (газопроводи “Прогрес”, “Уренгой–Помари–Ужгород”, нафтопровід “Дружба”, енергосистема “Мир”, 3-й та 5-й міжнародні Критські коридори, розгалужену прикордонну залізничну мережу та інше).

Стимулюючим євроінтеграційним фактором українського зовнішньополітичного курсу стала Помаранчева революція, яка змінила ставлення ЄС до євроінтеграційних прагнень України.

Сутність цієї зміни полягає в тому, що відтепер європейці починають локалізувати Україну, як країну, що розташована не просто “на сході”, а “на сході Європи”, визнаючи її невід’ємною складовою єдиного європейського цивілізаційного й політичного простору, тобто, “своєю”. Тому так званий іміджевий фактор починає працювати на користь України[4].

Ці висновки, на нашу думку, є базовими при дослідженні складових євроінтеграційного курсу України, в тому числі і аналізу стану справ по виконанню критеріїв вступу до Світової організації торгівлі (СОТ). Особливу вагу дана проблематика набула після грудневого 2005 р. саміту “Україна-ЄС”, де наша держава отримала визнання держави з ринковою економікою. Після цього дорога України до ЄС пролягає через набуття членства в СОТ.

Мета даної статті – проаналізувати стан справ по виконанню Україною критеріїв вступу до СОТ, дослідити шляхи активізації євроінтеграційних процесів, узагальнити досвід роботи органів державної влади і виробити окремі рекомендації щодо прискорення цієї роботи. *Об’єктом і предметом* дослідження є нормативно – правова база України, нові законопроекти, прийняття яких є необхідною умовою вступу до СОТ, практика роботи органів місцевого самоврядування по відпрацюванню складових елементів механізму нових взаємовідносин із сусідніми країнами – Угорщиною, Словаччиною, Польщею, які є членами ЄС та інше.

Не претендуючи на вичерпний аналіз проблематики, в статті окреслюються базові аспекти, параметри, підходи до реалізації критеріїв вступу в інституції Європейської Спільноти. У нашому баченні СОТ – організація, заснована на спільних інституційних основах, нормах і цінностях. Вона особлива, глобальна торгівельно-економічна система, що

функціонує завдяки постійному пошуку компромісу між усіма 149 державами – учасницями.

Просування України до СОТ, ми розглядаємо через призму практичних кроків державних інституцій з урахуванням балансу інтересів сусідів України: Польщі, Словаччини, Угорщини – країн членів ЄС та використання їх досвіду на шляху євроінтеграції. В статті акцентується увага на те, що поряд з інтересами України, її інтеграційний курс має велике значення і для Європи, в силу її геополітичного розташування в центрі континенту.

Наводячи окремі важливі показники економічного стану інвестиційної привабливості України, геополітичні чинники, автор спробував ілюструвати фактичний матеріал, який свідчить, що інтереси нашої держави поряд з пріоритетністю євроінтеграційного курсу до ЄС – потребують зовнішньополітичного і економічного балансу за рахунок підтримання взаємовигідних відносин із країнами Центральної і Східної Європи та Росією, які історичними, економічними, соціально-політичними вимірами завжди були близькими Україні.

Джерельна база дослідження має потужне нормативно – правове підґрунтя. Так, 14 липня 1993 р. Україна приєдналась до “Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями”[5], яка разом з двома протоколами стала частиною національного законодавства України.

Загальноправові, базові положення щодо євроінтеграційного курсу України виписані в “Угоді про партнерство та співробітництво (УПС)”[6], від 14.06.1994 р. яка набула чинності 01.03.1998 р. після її ратифікації 15 державами – членами ЄС.

Сформувався механізм регулярного політичного діалогу, який відбувається в рамках щорічних саммітів “Україна – ЄС”, за участі президента України та керівництва Євросоюзу і засідань Ради та Комітету з питань співробітництва.

Важливим джерелом дослідження є “Стратегія інтеграції України до ЄС” [7]. Основна мета “Стратегії” – формування пріоритетів на довгострокову перспективу України на шляху до європейських реалій, перетворення інтеграції в генератор внутрішніх змін у державі та виживання в конкурентному міжнародному середовищі. Завдання по реалізації Стратегії чітко і в деталях виписані у “Програмі інтеграції України до ЄС” [8], в якій передбачені конкретні періоди, як з короткотерміновими пріоритетами (2000-2001), середньостроковими (2002-2003) та достроковими (2004-2007рр.) термінами інтеграції України до СОТ.

Комплексні заходи по забезпеченню інтегрування України до ЄС передбачені також у виступі Президента України на першій сесії Верховної Ради 4 скликання 18.06.2002 р. – “Європейський вибір” [9]. В плані розгляду проблематики слід виділити розділ 10 названого документу: “Зовнішньоекономічна стратегія”, де передбачалась просування України до СОТ, а саме:

- 2002-2003 рр. – набуття членства в СОТ;
- 2003-2004 рр. – проведення переговорного процесу та підписання Угоди про асоціацію України до ЄС та переговорів щодо створення зони вільної торгівлі та інші.

В той же час, незважаючи на наявність потужних намірів, зафіксованих у документі “Європейський вибір”, вони залишилися лише декларативними заявами, що негативно впливає як на імідж держави, так і на темпи євроінтеграції України.

Більш реальні перспективи євроінтеграції до ЄС, з урахуванням об’єктивного стану речей, проголошені Президентом України В.Ющенком у Доповіді - Посланні Верховній Раді “Про внутрішній і зовнішній стан України у 2005 році” [10].

Поряд з нормативно-правовими документами євроінтеграційний курс України знаходиться в центрі уваги вчених - політологів, дипломатів, журналістів. Цінними, на наш погляд, є висновки і рекомендації, що містяться у виданні

Національного Інституту стратегічних досліджень[11], де розкриті складові механізму інтеграційних процесів, чітко обґрунтовуються стратегічні пріоритети зовнішньої політики і наводяться потужні аналітичні матеріали з проблем євроінтеграції нашої держави.

Багато цінного з проблематики дослідження міститься у монографії “Іноземні інвестиції в Україні”[12], де вперше досліджені багатовекторні аспекти інвестиційної привабливості економіки України і розкрито систему інвестиційного клімату та законодавче забезпечення процесу залучення інвестицій.

Досить змістовно проблематика інтеграційних процесів розгорнута в монографії “Міжнародні інтеграційні процеси сучасності”[13]. Автори даної роботи зуміли збалансовано подати об’єктивний аналіз інтеграційних намірів України, як по “західному”, так і “східному” зовнішньополітичному вектору регіонального співробітництва.

Інтеграційним перспективам України присвячене аналітичне видання “Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО”[14], де згруповані “позитиви” та “негативи” кожного із критеріїв вступу в названі організації з часів отримання незалежності нашої держави до 2005 року. Різносторонні аспекти, форми та методи реалізації євроінтеграційного курсу України знайшли своє місце у роботах вчених, що друкуються у випусках “Аналітичного щоквартальника”[15], під редакцією Дергачова О.В. Для нас корисними стали публікації І.Бураковського, О.Ковальнової, Г.Яворської, О.Плотнікова, С.Фоміна, О.Сушка, В.П’ятницького.

Універсальним, з нашої точки зору, є Підручник з проблематики СОТ[16], в якому детально досліджуються складові процесу і етапи підготовки до вступу в СОТ, переваги і недоліки членства України в даній організації. Цікавими і змістовними є публікації на тему пріоритетності євроінтеграційного курсу України, що регулярно друкуються в щотижневнику “Дзеркало тижня”[17], газеті “Урядовий кур’єр” та інших виданнях.

Але вагомі зрушення в нормативній базі відбулися тільки в 2005 році, коли парламент прийняв основний пакет “гармонізаційних законів”. За експертними оцінками Кабміну, сьогодні законодавство України гармонізоване з вимогами СОТ на 90%. Тому, з ряду причин, припинення цього процесу на такій стадії може привести до небажаних наслідків для економіки[18].

Слід зазначити, що упродовж останніх двох років, шлях до інтеграції в СОТ мав як успіхи, так і значні невдачі. Аналізуючи їх є підстави констатувати, що нині наша держава поступово наближається до вимог країни-члена СОТ. Нагадаємо і те, що на нинішні держави-члени СОТ припадає приблизно 65 % обсягу експорту та майже 45 % усього імпорту України[19].

У 2005 р. активізували роботу раніше створені євроінтеграційні структури України: – Міністерство економіки і європейської інтеграції; Парламентський комітет і Державний секретар з питань європейської інтеграції[20]. Названі структури сприяють інтенсифікації руху України до ЄС, СОТ, покращенню контролю за процесом гармонізації законодавства України з законодавством ЄС.

Відомо, що головним показником руху до СОТ є результати виконання *критеріїв*, які необхідно виконати для вступу в СОТ. Головною умовою для набуття членства в СОТ України є зобов’язання приєднатись до системи її угод і зобов’язань[21]. На даний час Україна виконала наступні складові критеріїв на шляху інтеграції в СОТ[22]:

- **прийнято** ряд важливих законів по СОТ, а саме: Митний кодекс України; Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України; Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні”; Закон України „Про державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб-підприємців”; Закон України „Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп’ютерних програм, баз даних”; Закон України „Про телекомунікації”; Закон України „Про внесення змін до

Закону України „Про метрологію та метрологічну діяльність” (нова редакція); Закон України „Про державну підтримку сільського господарства України” (№ 1877-IV) (визначає основи державного управління щодо стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції та розвитку аграрного ринку) та інші;

- **узгоджені** зобов’язання з лібералізації послуг у таких секторах ринку, як: юридичні, комп’ютерні, дослідницькі, послуги з ренти та лізингу, будівельні, дистриб’юторські, освітні, послуги з охорони довкілля; туристичні; та послуги, пов’язані з організацією відпочинку, культури та спорту, поштові та транспортні послуги. У цих секторах вже створена відповідна законодавча база.

- **підписано** 25 протоколів з країнами-членами про взаємний доступ на ринки товарів та послуг: Мексикою, Уругваєм, Грузією, Канадою, Латвією, Новою Зеландією, Республікою Корея, Словенією, Індією, Угорщиною, Європейським Союзом, Чеською Республікою, Словаччиною, Болгарією, Кубою, Польщею, Ізраїлем, Бразилією, Естонією, Таїландом, Швейцарією, Малайзією, Парагваєм, Литвою, Аргентиною.

Переважно завершено переговори з 49 країнами, які є членами Робочої групи, що розглядає заявку України на вступ до СОТ. Значною мірою узгоджено тарифи на митні позиції, які стосуються доступу товарів та послуг на ринки. Це важливо, тому що названі заходи передбачені стандартною процедурою, яку проходять всі країни, бажаючи приєднатися до найбільшого, спільного ринку товарів і послуг[23].

Активна робота Парламенту України, Міністерства закордонних справ та інших державних інституцій по розгляду і прийняттю законопроектів щодо вступу в СОТ – дозволило Україні отримати вагому підтримку ЄС. 1 грудня 2005 року під час проведення 9 саміту „Україна - ЄС” в Києві наша країна отримала статус держави з ринковою економікою[24].

Оцінюючи роботу грудневого саміту 2005 р. Президент України Віктор Ющенко сказав наступне: *“На мій погляд це*

найуспішніший саміт із проведених Україною та ЄС... Ми переживаємо надзвичайно важливий етап у відносинах між Україною та Європейським Союзом ... Ми переконані, що Україна є невід'ємною частиною політичної, економічної і культурної Європи"[25].

В той же час, враховуючи важливість вступу України до СОТ, на наш погляд, слід зробити акцент як на позитивні так і на негативні наслідки членства України в Світовій Організації Торгівлі[26]. Так, до позитивних наслідків вступу в СОТ слід віднести:

а) для виробників: отримання полегшеного доступу до світових ринків товарів, послуг, технологій, капіталів; отримання міжнародно визнаних прав для захисту національних економічних інтересів на цих ринках (відповідно до норм і правил СОТ); поживлення виробництва в окремих експортоорієнтованих галузях економіки внаслідок лібералізації режиму доступу до зовнішніх ринків; зменшення витрат українських експортерів від дискримінаційних заходів; зменшення транспортних витрат внаслідок гарантування свободи транзиту товарів територією країн-членів СОТ та інші.

б) для споживачів: розширення асортименту та якості пропонуваного товарів та послуг, зниження їхньої ціни; зміни в обсягах і структурі споживання та інші.

в) для макроекономічного стану країни: поява вже в короткостроковій перспективі додаткових стимулів для проведення необхідних внутрішніх реформ; створення передумов для захисту конкурентного середовища та боротьби з корупцією; розвиток нових технологій; покращення інвестиційного клімату; зниження рівня тенізації імпорту.

Високу ймовірність переваження позитивних наслідків вступу України до СОТ матимуть харчова та легка промисловість, телекомунікації, туристичні послуги, фондовий ринок, трубопровідний транспорт, страхування, поштовий зв'язок, банківські послуги.

До негативних наслідків вступу в СОТ можливо віднести:

а) *для виробників*: загострення існуючих внутрішніх економічних проблем; зменшення державної підтримки окремих виробників; неготовність вітчизняних виробників в окремих випадках до жорсткої конкуренції; зменшення прямої підтримки з боку держави для окремих галузей; проблеми реструктуризації, очевидно, чекатимуть й на український аграрний сектор; певне витіснення вітчизняних постачальників авіаційних і, деякою мірою, морських транспортних послуг; можлива криза нездатності національних виробників щодо дотримання міжнародних стандартів.

Значним негативом для держави сьогодні є те, що відкривши свій ринок для більшості іноземних товарів, Україна не прийняла документів, необхідних для власного доступу на ринки інших країн, на таких самих умовах. У результаті маємо падіння сальдо торгового балансу, значне перевищення імпорту над експортом.

Серед болючих питань взаємовідносин України з країнами-членами СОТ, слід назвати намагання США примусити нашу країну скасувати експортні мита на брутт чорних металів, що може ускладнити забезпечення сировиною українських заводів. Іншим проблемним питанням, в контексті вступу до СОТ, залишається сільське господарство та цукрова промисловість. Існуючий сьогодні в Україні порядок і обсяг сільськогосподарських субсидій погано узгоджується з правилами СОТ. Застосування імпортних ставок щодо цукру-сирцю суперечить нормам СОТ[27].

Важливим, актуальним завданням в 2006 р. є *розробка стратегічної програми адаптації та реалізації потенціалу членства в СОТ*, яка передбачатиме:

- спеціальні заходи, спрямовані на компенсацію очікуваних короткострокових негативних наслідків від вступу до СОТ, зокрема у сфері зайнятості;
- умови та терміни системного захисту пріоритетних галузей економіки з максимальним використанням механізмів, дозволених СОТ;
- подолання дискримінаційних обмежень щодо українських компаній на зовнішніх ринках;

- підготовку спеціалістів, здатних використовувати правові норми СОТ і діючу систему вирішення суперечок для обстоювання інтересів України на зовнішніх ринках [28].

Слід відмітити, що у вересні – грудні 2005 р. Верховна Рада ухвалила вісім і відхилила дев'ять з близько 20 законів, необхідних для вступу України до СОТ, низьку продуктивність ухвалення законопроектів зумовило послаблення підтримки урядових ініціатив у парламенті внаслідок зміни уряду та наближення парламентських виборів. Серед прийнятих у 2005р. законів є закони України про:

- внесення змін до закону “Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту”;
- внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо санітарно-епідеміологічних норм харчових продуктів);
- внесення змін до закону “Про захист прав споживачів”;
- стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності;
- внесення змін до закону про якість та безпеку харчових продуктів, продовольчої сировини, ряду інших законів[29].

Для зменшення негативних наслідків вступу України до СОТ, на наш погляд, слід:

- *по-перше*: більш детально відпрацювати комплекс нормативно-правового забезпечення процесу приєднання до СОТ з врахуванням особливостей імпортно-експортного потенціалу України;

- *по-друге*: врахування недоліків і упущень, які мали місце в Польщі, країнах Балтії, ближніх сусідів - Словаччині та Угорщині. На сьогодні в цих країнах чітко й конкретно поставили проблеми щодо компенсації Європейським Союзом збитків новим країнам-членам ЄС у сільськогосподарському виробництві (Угорщина); вугільній галузі (Польща); рибопереробній галузі (країни Балтії). Великий (18% у Польщі і Словаччині) рівень незадіяного працездатного населення.

Слід відмітити, що в першому кварталі 2006 р. Україна практично не наблизилася до вступу в СОТ, досі не підпи-

---

сано протоколи з окремими країнами. З більш, як десяти необхідних для вступу законопроектів, що перебувають на розгляді у Верховній Раді, у січні ухвалено лише один [30].

Саме тому, на наш погляд, особливу увагу привертає “Угода про умови приєднання української держави до Всесвітньої торгівельної організації”, яка підписана 8 березня 2006 р. між Україною і США[31].

Врахування помилок сусідів дасть можливість Україні мінімізувати негативи вступу до СОТ, що дозволить отримати баланс „позитиву”. Основні зусилля в Україні на шляху євроінтеграції слід приділити зростанню економічного потенціалу та залученню іноземних інвестицій.

Наприклад, реальний аналіз зовнішньоторговельного обігу Україна – ЄС, вказує на наступне: Частка ЄС у зовнішньоторговельному обороті України складала у першому півріччі 2004 року приблизно 31,9 %. Це лише 39 показник серед зовнішньоторговельних партнерів Європейського Союзу. Питома вага даної частки становить лише 0,4 % імпорту та 0,5% експорту Європейського Союзу. У 10 державах, які стали членами ЄС 1 травня 2004 року, частка ЄС в експорті складала на момент вступу в середньому 60%, а в імпорті - 57%. Так, в Угорщині на ЄС припадало 74,3% експорту і 57,8% імпорту, у Польщі 69,2% і 61,4%, в Словаччині - 59,9%[32].

Іншим важливим показником, щодо готовності країни до вступу в СОТ є показник *ВВП на душу населення*. На сьогодні в Україні він дорівнює біля 6500 дол. США, що становить 16% аналогічного середнього показника по Європейському Союзу (27997 дол. США) та 32% від середнього показника 10 країн, що стали членами ЄС в 2004 році. За цим важливим економічним критерієм Україна сьогодні ще поступається також Болгарії, Румунії, Туреччині, Росії та Білорусі[33].

Якщо частка *іноземних інвестицій* у ВВП України в 2003 році становила 1,4% то в 10 країнах, нових членів ЄС цей показник в середньому 5,1%. Серед країн-сусідів України

на Польщу припадає 3,2%, Словаччину - 6,3%, Угорщину - 4,7%, Румунію - 2,8%.

Ще одним важливим чинником прискорення руху України в СОТ залишаються *іноземні інвестиції в економіку*. На жаль і за цим показником наша держава набагато відстає від країн-членів ЄС [34].

Підводячи підсумки роботи Уряду в 2005 р. Президент України В.Ющенко підкреслив, що інтеграція "України до СОТ дозволить на 10% збільшити доходи України від торгівлі з іншими країнами. Український товаровиробник буде мати більш широкий доступ до світових ринків. Забезпечення національних інтересів і захист українського виробника являються пріоритетом для Уряду. Саме з цих позицій ми ведемо переговори з країнами – учасниками СОТ" [35].

15 червня у Женеві завершилося 16-е засідання Робочої групи з розгляду заявки України щодо вступу до Світової організації торгівлі. Підписано двосторонній протокол з доступу до ринків товарів та послуг з Колумбією, а трохи раніше – з Єгиптом та Австралією. У підсумку завершено переговори з 49 країнами – членами СОТ. Оскільки з Киргизією та Тайванем ще не оформлено двосторонніх відносин а рамках СОТівського протоколу, а звіт Робочої групи ще не затверджено, доведеться провести ще не одне засідання Робочої групи, заплановане на вересень. Чи стане воно останнім, вочевидь, залежатиме від нового уряду та парламенту. Останньому у будь-якому разі доведеться прийняти відповідні закони. "Україна має намір просити Світову організацію торгівлі про вступ без підписання протоколів з усіма її учасниками після прийняття Верховною Радою законів, що узгоджують національне законодавство з нормами СОТ", – заявив 17.07.2006 року виконуючий обов'язки міністра економіки Арсеній Яценюк [36].

По суті вже є новий уряд мусить довести переговори до фінального кінця – затвердження звіту Робочою групою з розгляду заявки щодо вступу України до СОТ. Це й будуть остаточні зобов'язання України, за які у нас питає кожна зі

---

149 держав-учасниць торговельного клубу. Отже, головним завданням для уряду у процесі ратифікації документів, пов'язаних зі вступом до СОТ, стане роз'яснення депутатам тієї простої істини, що жодну правку вже не можна внести до текстів, які ратифікуються. Можливо, саме з цією метою у парламенті зареєстровано проект.

На підставі наведених аргументів можемо зробити окремі висновки:

по-перше, інтеграція України до Європейської Спільноти неможлива без вступу в СОТ, що дає, з одного боку, переваги, а з іншого боку – породжує і небезпеки для економіки країни;

по-друге, як свідчила конференція представників країн-членів СОТ в Гонконзі в грудні 2005 року і в СОТ накопичились протиріччя, які ледь не закінчились розпадом структури при затвердженні бюджету СОТ на 2007-2013 рр. Лише завдяки поступкам Англії і компромісу з іншими учасниками зібрання вдалося зберегти єдність організації;

по-третє, позиції прибічників порядку, що існують у світовій торгівлі, досить сильні. Головний їх аргумент полягає в тому, що дотепер ніхто нічого краще за СОТ не створив. Є підстави бути незадоволеними організацією, але поки її нічим замінити.

Аналіз стану євроінтеграційного поступу України, що проведений в нашому матеріалі, дає, на наш погляд, підстави внести окремі рекомендації щодо удосконалення процесу інтеграції до СОТ, а саме:

1. Незважаючи на гостру необхідність прискорення інтеграції, забезпечити об'єктивну оцінку можливих наслідків приєднання України до СОТ.

2. З метою максимального використання переваги членства в СОТ та мінімізації можливих негативних наслідків, в період адаптації, вжити комплексних заходів по забезпеченню конкурентоспроможності національної економіки.

3. Завершити процес внесення змін і доповнень до відповідних законів України щодо виконання критеріїв всту-

---

пу до СОТ. Створити ефективний механізм моніторингу за відповідністю українського законодавства нормам СОТ.

4. Здійснити всебічний аналіз ефективності використання наявних ресурсів (фінансових, кадрових та інших). Для реформування торговельної політики з метою досягнення критеріїв членства в СОТ.

5. Забезпечити перепідготовку кадрів з питань діяльності СОТ, які відстоюватимуть інтереси держави.

6. Вивчити можливості більш широкого залучення іноземної технічної допомоги для вирішення питань підготовки фахівців у сфері діяльності СОТ.

І останнє, – важливим кроком на шляху України до СОТ є позитивна реалізація Плану дій "Україна – ЄС" у рамках Європейської політики сусідства. Своєчасне і якісне виконання Плану дій дозволить створити передумови для нового формату – нової Угоди про партнерство і співробітництво, в якій мають бути окреслені питання щодо перспектив членства України в ЄС. Відомо, що в економічній співпраці нової української влади з об'єднаною Європою визначено три першочергові етапи, які наведено у "Дорожній карті", затвердженій для виконання зазначеного Плану дій[37], це:

- визнання ринкового статусу української економіки Європейським Союзом, що уже досягнуто в 2006 році;
- врегулювання питання торгівлі сталеливарними виробами між Україною та ЄС з урахуванням збереження обсягів традиційних поставок до десяти нових держав – членів;
- визначення економічних передумов для укладання угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС.

На наш погляд, вступ до СОТ – реальна перспектива за умови сконцентрованих і скоординованих зусиль з боку влади, за підтримки суспільства, сприятливого розвитку політичних процесів в Україні. Вміння і змога нового Парламенту та Уряду адекватно реагувати на виклики сучасності, проводити зовнішню політику держави з урахуванням ін-

---

тересів України в країнах ЄС, розвивати традиційно дружні, взаємовигідні стосунки з Росією, яка залишається основним партнером зовнішньо-економічних відносин з нашою державою. Адже ігнорування історичного досвіду братських взаємовідносин українського і російського народів, як свідчить досвід 2005–2006 років (конфлікти з о. Тузла, “газова” і “м’ясо-молочна війни”, скорочення поставок металургійної продукції до Росії та інше), приносить величезні втрати не лише для економіки, а і для подальшого комплексного розвитку відносин між нашими державами, не сприяє пришвидшенню руху України до Світової організації торгівлі.

Використана література:

1. Послання Президента України до Верховної Ради України. /Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 р. – К.:2006.-С. 146 .
2. Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки /під ред. Власюка О.С. – К. : Знання України. 2005 р.- С.556.
3. Головка О. Газова проблема: шляхи розв’язання./Урядовий кур’єр. – 2005р., 29 грудня; Фіалко А. Європейський вибір: випробування газом/щотижневик Дзеркало тижня. – 2006р., 21 січня; Шерр Джеймс. Європа і газова криза: Хто винний і що робити?/щотижневик Дзеркало тижня.-2006 р., 28 січня.
4. Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки/ під ред. Власюка О.С. – К.: Знання України. 2005р.- С. 496-497.
5. Посібник з транскордонного співробітництва / Відповідальний за випуск В.Чопак. - Ужгород .: - Поліграф центр “Ліра” – 2005р. – С. 29.
6. Що таке Угода про партнерство та співробітництво: Довідник .- К.: Комісія Європейського Співтовариства., 1998. – 97 с.
7. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу // Указ Президента України від 11.06.1998;
8. Програма інтеграції України до Європейського Союзу // Указ Президента України від 14.09.2000;
9. Європейський вибір: Послання Президента України до Верховної Ради України. 2002 р. – К.: Преса України, 2002. – 96 с.

-
10. Послання Президента України до Верховної Ради України. /Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 р. – К., 2006.- С. 128.
  11. Україна: Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки/ під ред. Власюка О.С. – К. : Знання України. 2005 р.-509 с.
  12. Іноземні інвестиції в Україні. - К.: Редакційно-видавниче відділення УкрІНТЕІ,2044. – 248с.
  13. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності: Монографія / А.С. Філіпченко (керівник авт. Кол.). – К.: Знання України, 2004.-304 с.
  14. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. – К., 2004. – 32 с.
  15. Аналітичний щоквартальник // Науковий редактор Дергачов О.П. – 2003.- № 3-4.
  16. Осика С., П'ятницький В. Світова Організація Торгівлі. Посібник. – К.: К. І. - С. – 2004. – 506 с.
  17. Гетманчук А.: Інша Райс // Дзеркало тижня, 10 грудня 2005 р. Ринковий статус від Євросоюзу// Урядовий Кур'єр. 2 грудня 2005 р.
  18. Коваленко В. Вступ до СОТ: Сказавши “А”, потрібно сказати “Б” // Дзеркало тижня 17 грудня 2005 р.
  19. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. – К., 2004. - С. 32.
  20. Мушка Ю. Деякі проблеми на шляху інтеграції України до ЄС / Угорщина на шляху до Шенгену виклики для України. Матеріали міжнародного “круглого столу” експертів. Ужгород, 2001 р. – Ужгород: Видавн. Падяка, 2001. - С. 101.
  21. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. – К., 2004. - С. 11.
  22. Там само. – С. 12-15.
  23. Коваленко В. Вступ до СОТ: Сказавши “А”, потрібно сказати “Б” // Дзеркало тижня 17 грудня 2005 р.
  24. Ринковий Статус від Євросоюзу // Урядовий кур'єр, 2 грудня 2005 р.
  25. Там само.
  26. Манько В. В очікуванні СОТ: Чи зможе Україна скористатися перевагами від вступу до клубу Світової торгівлі.// Дзеркало тижня 10 грудня 2005 р.

-
27. Там само.
  28. Послання Президента України до Верховної Ради України. /Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 р. – К., 2006.-с.- 125-126.
  29. Політичний коментар: щомісячний огляд ситуації в Україні / Центр перспективних досліджень. №2 – 2006 . – С.-12.
  30. Там само. – С.-12
  31. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО: інтеграційні перспективи України. – К., 2004. - С. 58.
  32. Там само с.-57; Друзенко Г.Напередодні Саміту Україна – ЄС: підсумки заради перспективи// Дзеркало тижня. 18 листопада 2003 р.
  33. Іноземні інвестиції в економіку України. Наукове зібрання. К.: 2004 р. – С. 123
  34. Ющенко В.А. До всіх і кожного / По матеріалах радіо звернень в 2005 -2006 рр. – Щотижневик Комсомольська правда - 2006р. – 10 березня.
  35. <http://www.ukranews.com/cgi-bin/openarticle> 17.07.06.
  36. Послання Президента України до Верховної Ради України. /Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 р. – К., 2006. – С. 150.
  37. Науковий вісник Закарпатського державного університету. Серія: Історія. «Міжнародні відносини та інтеграційні процеси в Україні: стан, проблеми, перспективи». – Випуск 1(7). – Ужгород: ЗақДУ. - 2006. – С. 6-16.

(Науковий вісник Закарпатського державного університету. Серія: Історія. «Міжнародні відносини та інтеграційні процеси в Україні: стан, проблеми, перспективи». – Випуск 1(7). – Ужгород: ЗақДУ. - 2006. – С. 6-16.)